TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Chùa Chantarangsay: Dấu ấn đậm nét Phật giáo Nam tông Khmer ở TP.HCM

ISSN: 2734-9195 11:47 03/03/2026

Chùa Chantarangsay còn là không gian gìn giữ bản sắc văn hóa Khmer giữa lòng đô thị lớn nhất cả nước. Qua nhiều thập niên tồn tại và phát triển, ngôi chùa vẫn giữ vai trò là điểm tựa tinh thần của cộng đồng Phật tử Nam tông

TP.Hồ Chí Minh từ lâu được xem là không gian giao thoa văn hóa - tôn giáo phong phú của cả nước, nơi hiện diện nhiều công trình tín ngưỡng mang dấu ấn lịch sử của các cộng đồng cư dân khác nhau. Trong dòng chảy ấy, chùa Chantarangsay là một biểu tượng tiêu biểu của Phật giáo Nam tông Khmer giữa đô thị hiện đại.

Cổng chùa Chantarangsay là biểu trưng cho ba ngôi Tam bảo Phật-Pháp-Tăng

Chùa Chantarangsay hay còn có tên gọi khác là chùa Candaransi, tọa lạc bên bờ kênh Nhiêu Lộc, đường Hoàng Sa, phường Xuân Hòa. Theo lịch sử hình thành

ngôi chùa, vào năm 1946, cố Hòa thượng Lâm Em trong một lần đi tìm đất để xây dựng ngôi chùa Khmer đầu tiên trên vùng đất Sài Gòn - Gia Định, đã dừng chân bên một bãi bồi lầy lội ven bờ kênh Nhiêu Lộc.

Ngôi chùa mang tên Chantarangsay, tiếng Khmer nghĩa là “Ánh trăng” ra đời, trở thành chốn tu trì của sư tăng Nam tông Khmer, đồng thời là trung tâm sinh hoạt tín ngưỡng, văn hóa của đồng bào Khmer sinh sống tại TP. Hồ Chí Minh trong nhiều năm qua.

Trên đỉnh chính điện là ba ngọn tháp với kiến trúc đặc trưng văn hóa của người Khmer Nam Bộ, tạo điểm nhấn nổi bật

Trong quần thể kiến trúc rộng khoảng 4.500 m² của chùa Chantarangsay, nổi bật là ngôi chính điện xây theo hướng chính Đông, là hướng của Mặt Trời và hướng của đức Phật thành đạo trong đêm Rằm tháng Vesak. Toàn bộ chính điện được xây vượt cấp, phần nền cao hơn hẳn các công trình khác trong khuôn viên chùa, tượng trưng cho ngọn núi thiêng Tu-di trong thần thoại Hin-đu. Kiến trúc và hoa văn trang trí chính điện thể hiện rõ nét sự giao thoa giữa Phật giáo, Bà-la-môn giáo và văn hóa dân gian trong đời sống tinh thần của đồng bào Khmer Nam Bộ. Đặc biệt là bức tranh khắc nổi tích truyện Phật giáo về năm vị Phật của hiền kiếp. Theo truyền thống Phật giáo Nam tông Khmer, trong chu kỳ hình thành và tiêu biến của thế giới, có năm vị Phật xuất hiện, trong đó bốn vị đã thành Phật, còn một vị sẽ thành Phật trong tương lai là Phật Di Lặc.

Mặt trước ngôi chính điện với bức tranh khắc nổi tích truyện Phật giáo về năm vị Phật.

Phần mái của ngôi chính điện gồm ba tầng, nóc là ba ngọn tháp tượng trưng cho ngôi Tam bảo. Mỗi tháp được xây theo lối tám cấp (bậc) tượng trưng cho Bát Chính đạo và chóp cao nhất tượng trưng cho Niết bàn.

Giữa chính điện là tượng đức Phật, được xếp thành 5 tầng từ thấp đến cao, từ lớn đến nhỏ, mỗi tầng là một tư thế tu hành.

Để vào chính điện có bốn cửa ở bên hông. Lòng chính điện được thiết kế với trần cao, rộng và trang trí nổi bật với tranh tượng khác nhau. Vị trí trung tâm là bàn thờ Kim thân Đức Phật được bố cục thành năm cấp từ thấp đến cao, kích cỡ tượng tương ứng từ lớn đến nhỏ, mỗi cấp là một ban thờ Đức Phật ở những tư thế tu hành khác nhau, phản ánh sự kiện quan trọng trong cuộc đời Phật Thích Ca. Trên trần và vách chính điện là những bức tranh lớn, nhiều màu sắc, phác họa tiểu sử và cuộc đời Phật Thích Ca, từ lúc Hoàng hậu Maya nằm mơ thấy bạch tượng, rồi Ngài sinh ra Thái tử Tất Đạt Đa, đến khi Đức Phật thành đạo và nhập Niết bàn.

Chính điện là nơi thờ Phật chính trong chùa. Xung quanh chính điện được chạm khắc tinh xảo các hoa văn đặc trưng của nghệ thuật Khmer.

Không chỉ là nơi sinh hoạt tôn giáo, Chùa Chantarangsay còn là không gian gìn giữ bản sắc văn hóa Khmer giữa lòng đô thị lớn nhất cả nước. Qua nhiều thập niên tồn tại và phát triển, ngôi chùa vẫn giữ vai trò là điểm tựa tinh thần của cộng đồng Phật tử Nam tông, đồng thời là một địa chỉ văn hóa - lịch sử đặc sắc trong bức tranh đa dạng của Thành phố Hồ Chí Minh.

Tác giả: **Trà Bình**